

Prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

Právo jako společenský jev:

PRÁVO

- 1.vnitrostátní,
- 2.mezinárodní a
- 3.evropské (EU)

Právo jako společenský jev

- právo = regulativní normativní systém
- zajišťuje fungování **společnosti lidí** (státu)
- ***základní funkce práva: vnitřní uspořádání systému (řád)***
- Právo je systém **pravidel chování**, která jsou **stanovená a vynutitelná státem** (státní mocí).
- jiné normativní systémy

1. právo vnitrostátní (národní)

Funkce práva ve státu

V N I T R O S T Á T N Í (Č E S K É) P R Á V O :

- vytváří ho stát (státní orgány)
 - pravidla určena: státu samotnému a jednotlivcům (subjektům)
 - **SUBORDINAČNÍ CHARAKTER** (stát je nadřazen jednotlivcům, ti jsou podřízeni)
-
- **„společnost“ států:** *mezinárodní rozměr práva (mezinárodní společnosti)*
 - **Evropská unie:** *ani stát, ani mezinárodní společnosti*

Národní (vnitrostátní) právo

System českého práva

1. horizontální uspořádání:

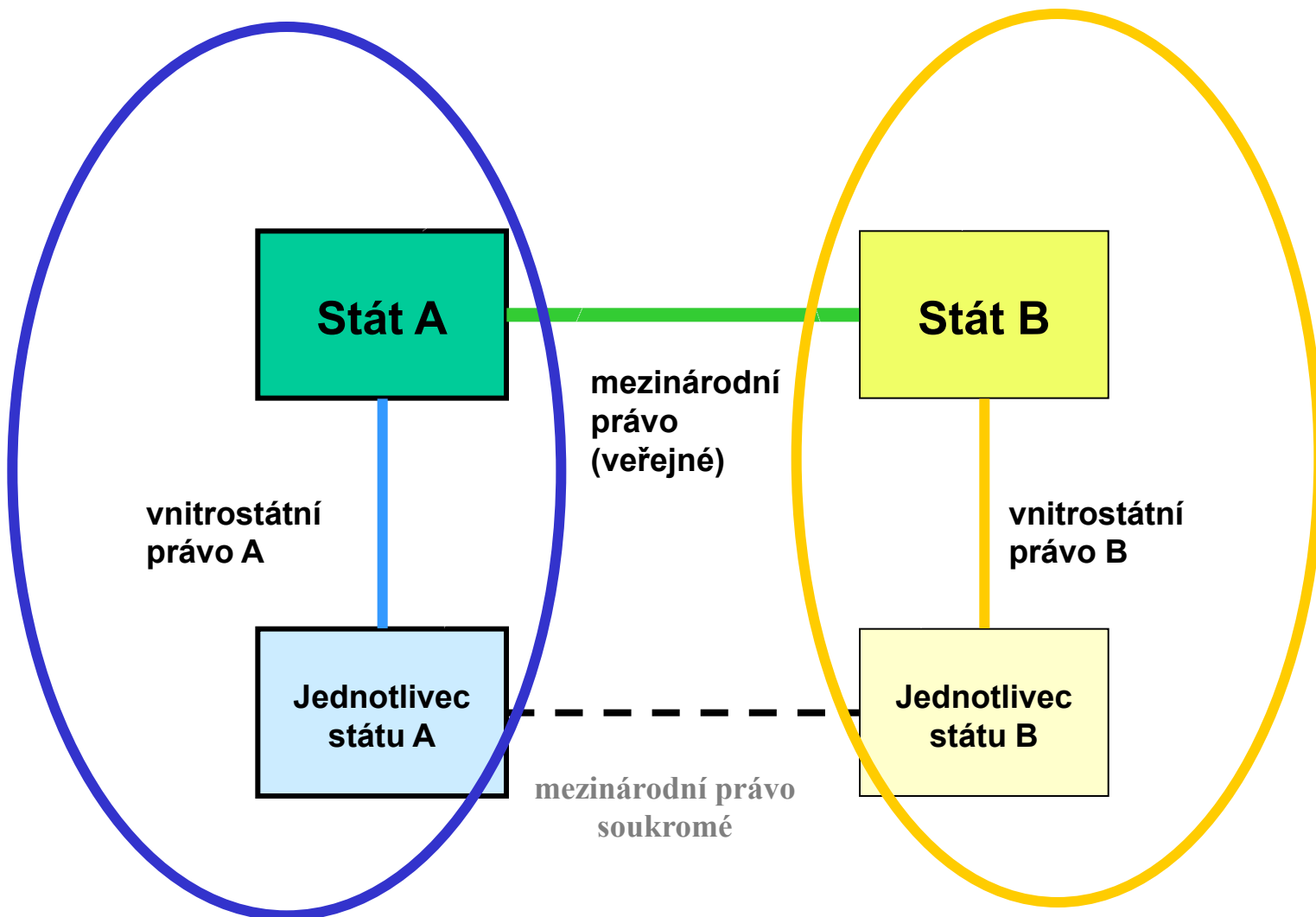
- veřejné – soukromé – procesní
- odvětví

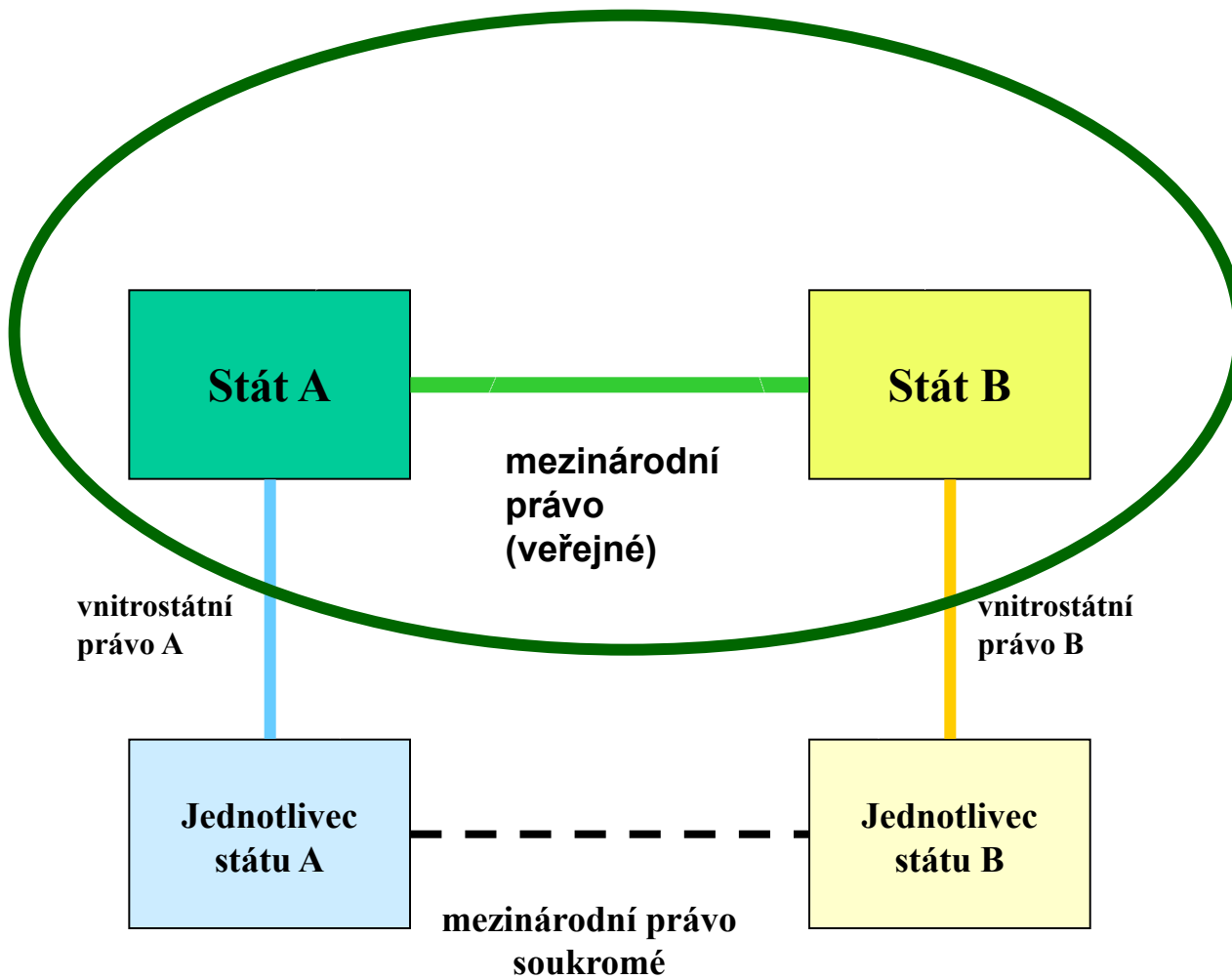
• 2. vertikální uspořádání (shora dolů - právní síla):

- ústavní pořádek (ústavní zákony, Listina)
- zákony
- nařízení vlády, vyhlášky ústředních orgánů
- vyhlášky územních orgánů

Prameny českého práva

- **právní normativní akt**
 - **ústavní zákon**
 - **zákon**
 - **nařízení vlády, vyhlášky**
 - **(mezinárodní smlouvy)**
- **normativní smlouva (kolektivní smlouva)**

2. Mezinárodní právo (veřejné)

jako velmi specifický
právní systém

Pojem (definice) MP

- souhrn **pravidel právně závazných**
- **i zde platí: pravidla stanovená a vynutitelná státy (modifikovaně)**
- pravidla upravující **vztahy mezi státy** a dalšími subjekty mezinárodních vztahů (mezinárodní organizace)

Mezinárodní právo

vztahy mezi státy + podobnými subjekty
mezinárodní společnosti

zásada svrchované rovnosti - suverenita

**koordinální charakter mezinárodního
práva (nikoli subordinační!)**

NIKDO NENÍ NIKOMU PODŘÍZEN !

státy mezinárodní právo **vytvářejí**,
mají ho **respektovat** a jeho
respektování **vynucují**

Zvláštnosti mezinárodního práva - shrnutí

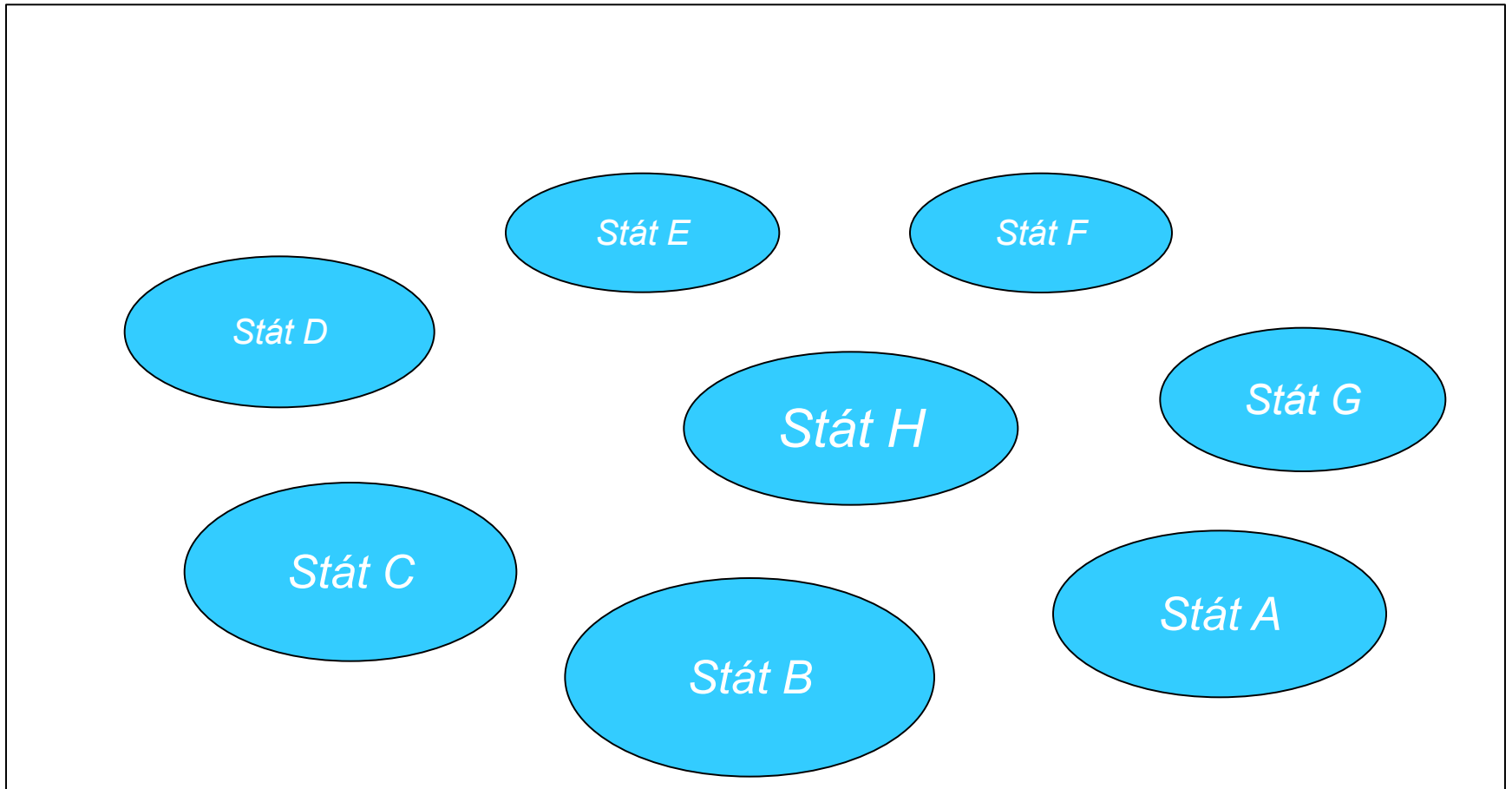
Z k r á t k a :

- **V mezinárodním společenství není nadřazená moc.**
- **Státy jsou v MP tvůrci a adresáti norem.**
- **Zcela decentralizovaný systém *bez mocenského centra.***

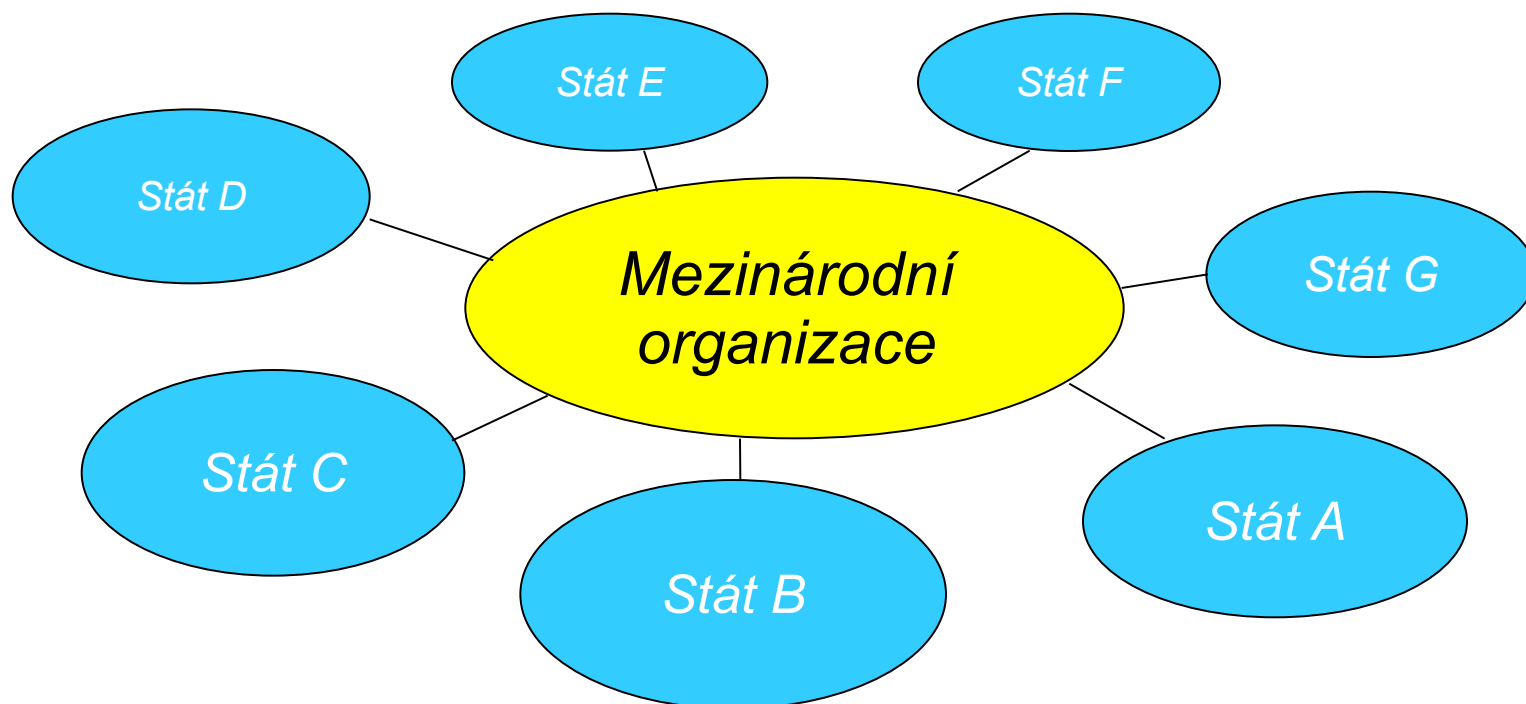
3. Právo Evropské unie

EU: ani mezinárodní společenství,
ani stát

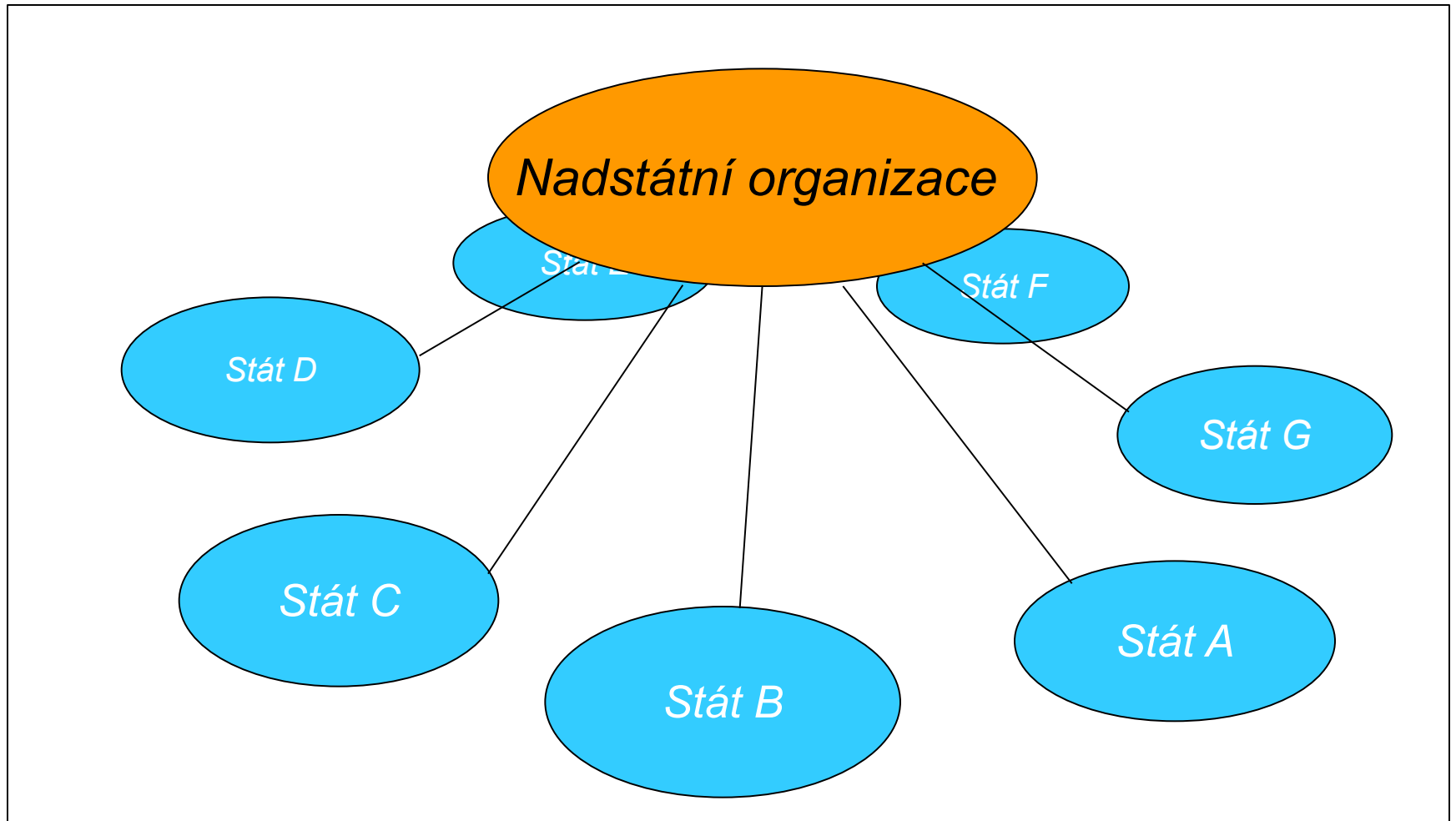
MP: Mezinárodní společenství stejná úroveň

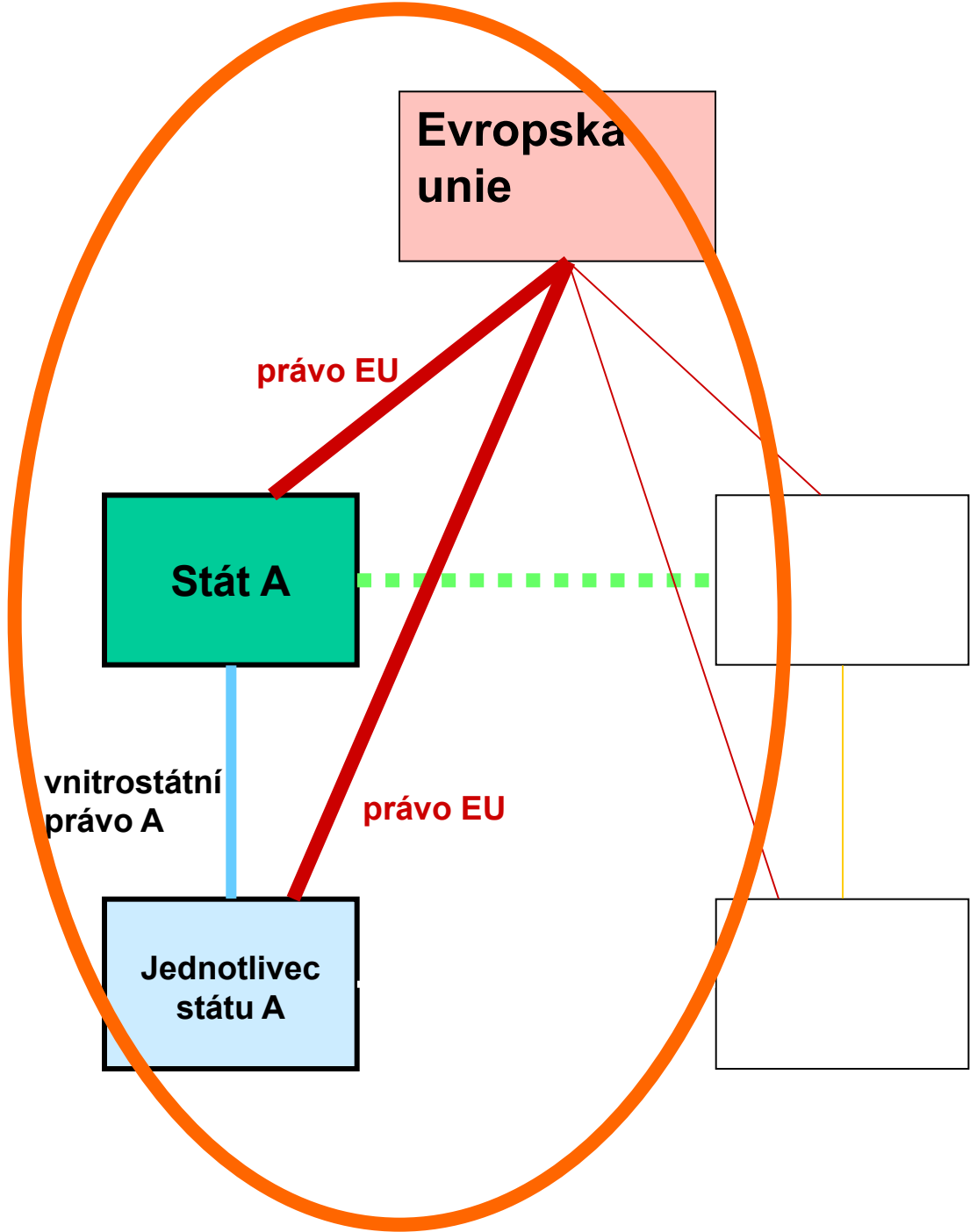

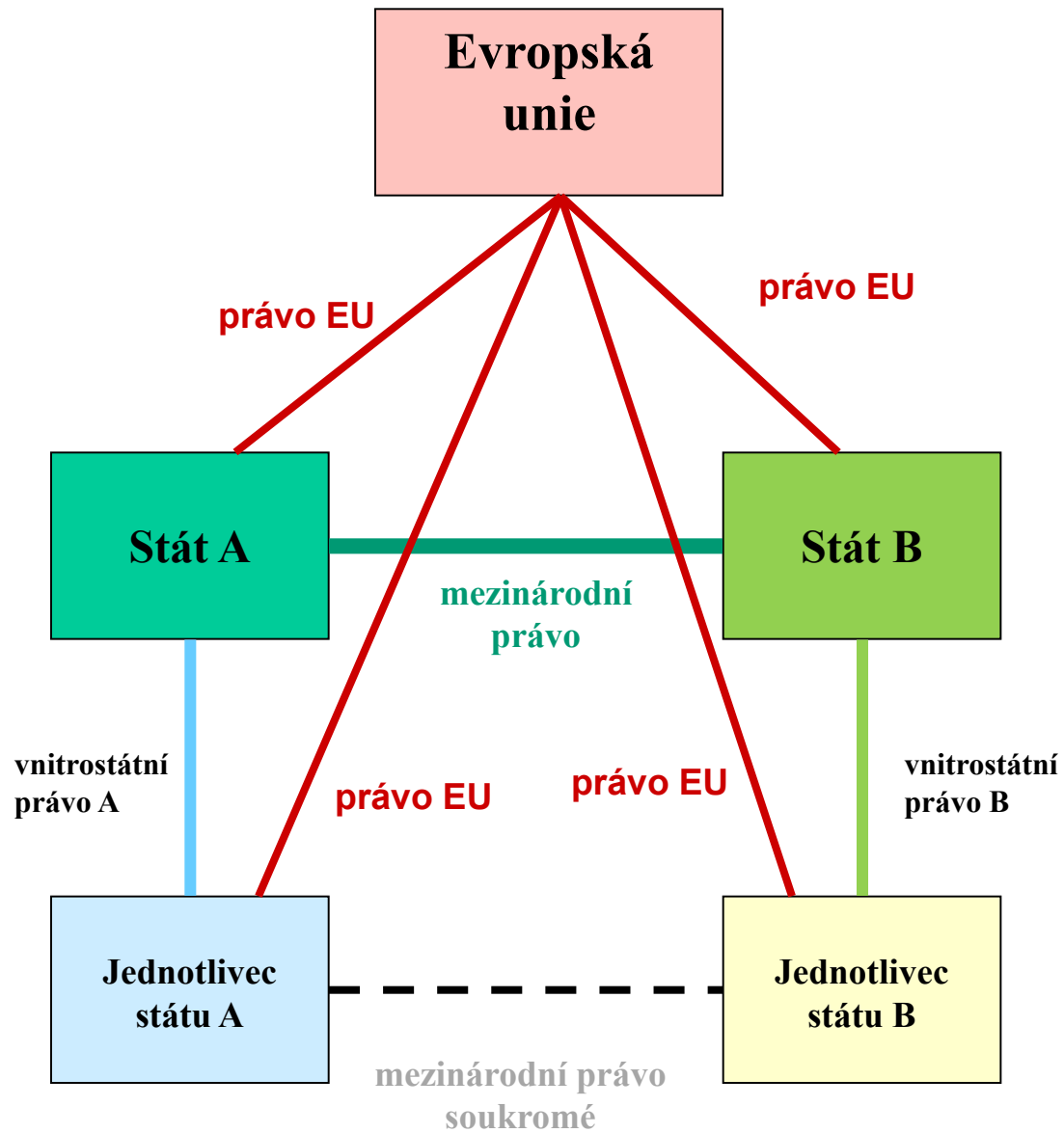
Mezinárodní organizace (běžná) stejná úroveň

Nadstátní organizace (EU) 2 úrovně

Předběžně: co je EU ?

- není to stát
- sdružuje státy: pak je to „mezinárodní“ organizace
- **ale velmi zvláštní**
- členské státy se jí podřídily
- proto EU stojí nad členskými státy, tedy je organizací „nadmárodní“ (nadstátní)

Představení EU

po válce – úsilí o vytvoření jednotného trhu v Evropě
a o celkovou ekonomickou integraci Evropy (bez
její východní části)

metody integrace - alternativy:

1. **klasická mezinárodní organizace** (RVHP) na základě mezinárodního práva
2. **nadstátní organizace** na základě **částečného přenosu suverénních pravomocí státu na tuto organizaci** (zejména legislativní pravomoci = tvorba práva)

druhá možnost přijata

Výkon pravomocí

EU je organizace vytvořená státy, které se dobrovolně rozhodly **společně vykonávat některé svoje pravomoci** (legislativní) podle Smlouvy o EU a Smlouvy o fungování EU.

Společný výkon: prostřednictvím orgánů (institucí) Unie.